

Prawo autorskie w projekcie prof. Fryderyka Zolla, członka Komisji Kodyfikacyjnej Rzpl. P.

Wydanie za: *Prawo autorskie w projekcie Prof. Fryderyka Zolla*, Kraków 1920.

Opracowanie: Karolina Wyrwińska

PRAWO AUTORSKIE

w projekcie prof. Fryderyka Zolla, członka Komisji Kodyfikacyjnej Rzpl. P.

W projekcie poniżej przedrukowanym oznaczam najważniejsze, przez pp. Litauera lub Przesmyckiego zaproponowane a przezemnie przyjęte modyfikacje mego projektu przez litery L. lub P., w nawias wstawione, a warjanty, jakie pozostawiam do wyboru Sekcji pr. cyw. K. K. — przez podkreślenia i nawiasy.

Ustawa autorska z dnia...

(Ustawa z dnia... Prawo autorskie. Ustawa o ochronie twórczości literackiej i artystycznej. Ustawa o prawach twórców w dziedzinie literatury i sztuki. Ustawa o ochronie praw autorskich (P.)).

I. PRZEDMIOTY PRAW AUTORSKICH.

(Przedmioty ochrony prawnej).

Art. 1.

Przedmiotem ochrony prawnej (przeciw „prawnej” L.) z mocy ustawy niniejszej (za L.) są utwory literackie i artystyczne w jakiegokolwiek postaci (w jakiegokolwiek postaci konkretnego utrwalenia P.) bez względu na ich wartość (L.), jakoto:

- a) utwory piśmiennictwa, wyrażone słowem, pismem, drukiem i t.p.;
- b) utwory sztuki muzycznej;
- c) utwory rysunku, malarstwa, rzeźby, rytownictwa, litografji, grawerstwa, emaljerstwa, architektury i sztuki stosowanej — oraz szkice, plany, projekty takich dzieł; mapy geograficzne, naukowe plany wszelkiego rodzaju, oraz rysunki, szkice, wyroby plastyczne, mające związek z naukami ścisłemi;
- d) utwory sztuki rytmicznej i mimicznej.

[hasła: dzieło sztuki, mapy, plany, przedmiot prawa autorskiego, rysunki, utwór architektoniczny, utwór mimiczny, utwór muzyczny, utwór piśmienniczy]

(Projekt pierwszej części art. 1-go w redakcji pana Przesmyckiego).

Przedmiotem ochrony prawnej, na podstawie ustawy niniejszej, są— z chwilą utrwalenia w jakiejbądź postaci (słowem, pismem, sztuką graficzną lub plastyczną, dźwiękiem, mimiką, rytmiką i t. p.) i bez względu na ich wartość i przeznaczenie — wszelkie wytwory pracy duchowej, nadające jakimbądź teściom formę konkretną (określoną i określającą) o piętnie choćby najnieznaczniej osobistem, i czyniące z nich skutkiem tego własne utwory danego autora. Tu zatem należą:

a) utwory piśmiennictwa...

[hasła: autor, dzieło sztuki, przedmiot prawa autorskiego, utwór mimiczny, utwór muzyczny, utwór oryginalny, utwór piśmienniczy]

Art. 2.

Tłumaczenia, przystosowania, układy muzyczne, przeróbki na przyrządy, jak kinematografy, gramofony, orkiestryjony i t. p., odtwarzające mechanicznie dzieło sztuki, i inne przekształcenia utworu oryginalnego, tudzież zbiorowe dzieła różnych utworów mogą być przedmiotem prawnej ochrony — jednak bez ujmy dla praw twórcy oryginału.

[hasła: przedmiot prawa autorskiego, przekład, przeróbka muzyczna na instrumenty mechaniczne, przeróbka utworu, utwór oryginalny, utwór zależny]

Art. 3.

Przedmiotem ochrony prawnej są także utwory fotograficzne lub otrzymane podobnym do fotografii sposobem.

[hasła: przedmiot prawa autorskiego, utwór fotograficzny, utwór podobny do utworu fotograficznego]

Art. 4.

Ochrona prawna fotografii (art. 3) i przeróbek utworów na przyrządy odtwarzające je w sposób mechaniczny (art. 2), istnieje pod warunkiem, że na odbitkach, nutach dla mechanizmu i innych przyrządach uwidoczniono datę publikacji i nazwisko uprawnionego.

[hasła: przedmiot prawa autorskiego, przeróbka muzyczna na instrumenty mechaniczne utwór fotograficzny]

Art. 5.

Utwory powyższe (art. 1 — 3), są przedmiotem ochrony o tyle:

- a) o ile twórcami ich są obywatele państwa polskiego;
- b) o ile utwory ukazały się najprzód w Polsce;

- c) o ile ochrona zastrzeżona jest układami międzypaństwowymi lub deklaracjami Rządu, uzasadniającymi wzajemność (P.).

[hasła: obywatel, przedmiot prawa autorskiego, twórca, umowa międzynarodowa, utwór]

II. ISTOTA PRAW AUTORSKICH.

Art. 6.

Twórca lub jego następca prawny rozporządza wyłącznie swem dziełem. On rozstrzyga, czy ma być rozpowszechnione i w jaki sposób. Do niego należą korzyści majątkowe z rozpowszechnieniem dzieła, a zwłaszcza z jego wydaniem połączone (L. uważa za zbyteczne).

[hasła: autorskie prawa majątkowe, następca prawny, prawo do rozporządzania utworem, rozpowszechnianie utworu, twórca, wydanie utworu]

III. PODMIOTY PRAW AUTORSKICH.

(O nabywaniu praw autorskich w sposób pierwotny i pochodny).

Art. 7.

Podmiotem prawa autorskiego jest z reguły (L.) twórca dzieła.

Domniemywa się, że twórcą jest osoba, której nazwiskiem oznaczono dzieło lub ogłoszenie o jego wystawieniu w sposób zwykły.

Wydawcy zbiorów pieśni ludowych, melodyj, przysłów, bajek, powieści, stylu budowlanego i tym podobnych utworów sztuki ludowej, tudzież rękopisów starych, są podmiotami praw autorskich o tyle, o ile idzie o twórczość w wyborze, ugrupowaniu, opracowaniu i w innych pracach wydawniczych.

Podmiotem prawa autorskiego może być także osoba prawna (państwo, akademja, uniwersytet, gmina i t. p.).

[hasła: domniemanie autorstwa, dzieło sztuki ludowej, osoba prawna, oznaczenie autorstwa, rękopis, twórca, wydawca]

Art. 8.

Na (względem L.) dziełach zbiorowych, (np. encyklopediach, czasopismach, większych kalendarzach), istnieje prawo autorskie podwójne: na całości służy ono wydawcy, na poszczególnych częściach — ich twórcom.

Twórcy ci nie mogą jednak gdzie indziej wydawać opracowanych przez siebie części przez lat dwa od czasu wydania dzieła zbiorowego, jeżeli otrzymują honorarium autorskie.

Na dziełach połączonych (np. opera i libretto, melodia i tekst, powieść i ilustracje), twórcy zachowują samoistne prawa autorskie do swoich utworów (artykuł 40).

Na dziełach nierozłączonych (np. powieść lub utwór dramatyczny, napisanych przez kilku wspólnie), powstaje współwłasność.

Przez umowę twórcy mogą stosunki w zakresie własności (przeciw L.) autorskiej urządzić inaczej, byleby przez to nie uchybili panującemu porządkowi prawnemu (L. uważa za zbytne).

[hasła: autorskie prawa majątkowe, czasopisma, dzieło łączne, dzieło nierozłączne, dzieło zbiorowe, encyklopedia, twórca, umowa]

Art. 9.

Twórcę dzieła wydanego bez podania nazwiska, (anonimowo), albo pod nazwiskiem zmyślonem (pseudonimem) — (a nie znanem ogólnie jako oznaczenie pewnego twórcy?), zastępuje wydawca, a w braku wydawcy — nakładca. Twórca może jednak wobec każdej osoby wykonywać swe prawo i zyskuje pełnię praw jak do dzieła wydanego pod nazwiskiem właściwym (art. 27), jeżeli zgłosi swe autorstwo do rejestru, prowadzonego w Ministerstwie sztuki i kultury do lat 10-ciu od czasu wydania dzieła.

[hasła: anonim, ministerstwo, oznaczenie autorstwa, nakładca, pseudonim, twórca, ustawowe zastępstwo twórcy przez nakładcę, ustawowe zastępstwo twórcy przez wydawcę, wydawca]

Art. 10.

Podmiotem praw autorskich do utworów fotograficznych jest przedsiębiorca (właściciel zakładu fotograficznego), a przy fotografiach amatorskich — fotografujący.

[hasła: autorskie prawa majątkowe, przedsiębiorca, utwór fotograficzny]

Art. 11.

Prawo autorskie przechodzi po śmierci uprawnionego na jego dziedziców. Może być także między żyjącymi przeniesione w części lub w całości.

Przedmiotem egzekucji z powodu roszczeń pieniężnych może być tylko za zezwoleniem uprawnionego, jeżeli nim jest twórcą lub jego dziedzice; zezwolenia dziedziców nie potrzeba, jeżeli dzieło zostało wydane.

[hasła: dziedziczenie, egzekucja, przeniesienie praw autorskich, spadkobierca, śmierć]

Art. 12.

Ważność umowy, przez którą przenosi się prawo autorskie lub ustanawia na niem prawo ze skutkiem bezwzględny (użytkowanie, zastaw), zależy od formy pisemnej. Trzecia osoba nie może się zasłaniać nieświadomością umowy, która wpisana została do rejestru w Ministerstwie sztuki i kultury.

Prawa nakładcy i otrzymującego licencję mają moc wobec osób trzecich tylko skutkiem wpisu umowy pisemnej za zgodą kontrahentów do rejestru Ministerstwa sztuki i kultury.

[hasła: licencja, ministerstwo nakładca, przeniesienie praw autorskich, rejestr, umowa]

Art. 13.

Umowa o przeniesienie prawa autorskiego co do dzieła, które ma dopiero powstać, wiąże strony tylko przez lat trzy, a może być przed tym terminem rozwiązana, jeżeli po jej zawarciu nastąpiły zdarzenia, któreby żądającego rozwiązania były powstrzymały od zawarcia umowy. (L.)

[hasła: przeniesienie praw autorskich, umowa, utwór przyszły]

Art. 14.

Stereotypy, płyty, kamienie, formy i inne przyrządy, służące jedynie do zwielokrotnienia pewnego utworu, uważać należy za przynależność prawa autorskiego.

[hasła: forma, płyta, przynależność, stereotyp (=kopia pierwotnej formy drukarskiej do druku wypukłego), zwielokrotnienie dzieła]

Art. 15.

W braku układu nie należy uważać przeniesienia własności na dzieło sztuki za odstąpienie prawa autorskiego, nabywca jednak nie ma obowiązku ułatwiać artyście wykonywania jego praw autorskich (np. przez wypożyczenie mu obrazu — Do motywów L.).

[hasła: dzieło sztuki, nabywca, przeniesienie praw autorskich, przeniesienie własności, twórca]

Art. 16.

Pomimo przeniesienia prawa autorskiego na inną osobę, twórcą może bronić swych interesów duchowych (natury osobistej. L.) art. 61.

Nie wolno następcy prawnemu, choćby nabył wszelkie prawa autorskie, czynić w utworze zmian, z wyjątkiem niewątpliwie wskazanych, jak usunięcie pomyłek (tylko zmian wywołanych oczywistą koniecznością L.).

[hasła: dokonywanie zmian w dziele, duchowe interesy twórcy, nabywca, następca prawny, przeniesienie praw autorskich]

Art. 17.

Nawet w razie zupełnego przeniesienia prawa autorskiego, twórca nie traci prawa zezwalania na wykonywanie niesamoistnych praw autorskich (tłumaczeń, przeróbek i t. p.), jeżeli inaczej nie postanowiono w umowie.

[hasła: dzieło niesamoistne, przeniesienie praw autorskich, twórca, umowa]

IV. UŻYTEK PUBLICZNY.

(Granice wyłączności praw autorskich).

Art. 18.

W zakresie utworów, należących do dziedziny piśmiennictwa, wolno każdemu:

- a) przedrukowywać ustawy, rozporządzenia, orzeczenia władz w poszczególnych przypadkach bez podania nazwisk stron (przeciw L.) i inne publiczne akty lub formularze urzędowe, które zostały przez władze wydane lub przez nie w inny sposób do wiadomości powszechnej przeznaczone;
- b) przedrukowywać mowy sejmowe, sądowe, wygłoszone na zebraniach gminnych, publicznych zgromadzeniach lub rozprawach — w gazetach, w czasopiśmie lub w dziełach na publikację tego rodzaju przeznaczonych — przez co jednak nie dozwala się zbiorowego wydania mów jednej osoby;
- c) przedrukowywać w dziennikach artykuły z innych dzienników, ogłaszane bez zastrzeżenia. Wolność przedruku nie obejmuje jednak artykułów treści literackiej (feljetony). Można dowolnie przedrukowywać wiadomości dziennikarskie, nie podpadające pod pojęcie artykułów (do motywów L.);
- d) przytaczać w dziełach samoistnych dla wyjaśnienia lub pouczenia w szkołach ustępy stosunkowo niewielkie z wykładów i mów i innych utworów naukowych i literackich, tudzież drobne utwory w całości, — o ile zostały już wydane w książkach, a nie tylko w czasopiśmie (na życzenie P. — do motywów L.). Taka wolność zapożyczeń z cudzych utworów dotyczy i antologii, ale dopiero po śmierci autorów, z których dzieł czerpie się urywki;
- e) dzieło wydane rozpowszechniać przez odnajmowanie lub wypożyczanie egzemplarzy (wygadanie egzemplarzami), przez odbywanie popularyzujących wykładów, przez recytacje deklamacyjne. Wydany utwór sceniczny wolno wystawiać, ale nie w teatrze;

- f) używać do publicznych produkcji prawnie, celem mechanicznego rozpowszechnienia dzieła, wytworzonych przyrządów i odbitek (?).

[hasła: akty legislacyjne, antologia, najem egzemplarzy, odbitki, prawo cytatu, proste informacje dziennikarskie, przedruk, publiczne wystawienie dzieła, rozpowszechnienie dzieła, użytek publiczny, zapożyczenie]

Art. 19.

W zakresie utworów muzycznych wolno:

- a) przytaczać w dziełach naukowych lub literackich, lub w podręcznikach dla szkół zwykłych (nie muzycznych), niewielkie ustępy utworów muzycznych, lub nawet drobne utwory w całości, — o ile utwory te zostały już wydane;
- b) rozpowszechniać wydane dzieła muzyczne przez odnajmowanie lub wypożyczanie gotowych egzemplarzy, przez odbywanie popularyzujących wykładów z produkcjami jedynie objaśniającymi, przez wykonywanie samego dzieła bez dostępu publiczności, a nawet z jej dostępem, jeżeli nie pobiera się żadnych opłat lub jeżeli wykonanie jest częścią programową obchodu narodowego, jeżeli towarzystwo muzyczne wykonywa dzieło wyłącznie dla swych członków. Wyjątki te nie odnoszą się do wykonywania dzieła scenicznego w teatrze;
- c) używać do publicznych produkcji prawnie, celem mechanicznego rozpowszechniania dzieła, wytworzonych przyrządów i nut (?).

[hasła: najem egzemplarzy, nuty, podręczniki szkolne, prawo cytatu, rozpowszechnianie utworu, utwór muzyczny, utwór naukowy, użytek publiczny, wydanie utworu, wykonywanie dzieła]

Art. 20.

W zakresie utworów rysunkowych, malarskich, rzeźbiarskich, architektonicznych i fotograficznych wolno:

- a) w dziełach naukowych lub w podręcznikach szkolnych umieszczać ilustracje powyższych utworów, lub tylko dla objaśnienia publicznych wykładów wystawiać takie ilustracje — o ile utwory zostały wydane, albo wystawione są stale w ten sposób, że każdy może je oglądać;
- b) sztuką malarską, rysunkową lub fotograficzną i odbitkami na tych podstawach sporządzonymi rozpowszechniać powyższe utwory, jeżeli są wystawione stale na widok publiczny na drogach, ulicach lub placach. Wolność ta przy dziełach architektonicznych obejmuje tylko zewnętrzną fasadę a przy kościołach i gmachach publicznych także i wnętrze;
- c) budować według wydanych przez architekta planów, opisów i rysunków budowlanych, jeżeli twórca, wydając je, nie zastrzegł dla siebie wyłączności budowania.

[hasła: dzieło sztuki, odbitki, plany, podręczniki szkolne, prawo cytatu, rozpowszechnianie utworu, rysunki, twórca, utwór architektoniczny, utwór fotograficzny, użytek publiczny, wydanie utworu, wystawienie utworu]

Art. 21.

Wolność zapożyczania z obcego utworu w powyższych artykułach (18–20) określoną, nie upoważnia zapożyczającego do żadnych zmian. Dozwolone są tylko przeróbki dzieł muzycznych na inny ton, na inny głos lub na inny instrument, a w dziełach sztuk rysunkowych i plastycznych dozwolone są zmiany w wielkości, tudzież zmiany z konieczności wywołane sposobem zwielokrotnienia. Przeróbki lub skrócenia dzieł literackich lub naukowych w podręcznikach szkolnych dozwolone są, jeżeli autor żyje, tylko za jego zezwoleniem.

Przy wszelkich prawnie dozwolonych zapożyczeniach z cudzego utworu, należy wskazać źródło zapożyczenia.

[hasła: autor, prawo do integralności dzieła, podręczniki szkolne, przeróbka utworu, utwór naukowy, utwór piśmienniczy, zapożyczenie, zezwolenie, zwielokrotnienie dzieła, źródło zapożyczenia]

V. WYKONYWANIE AUTORSKICH PRAW NIESAMOISTNYCH.

Art. 22.

Niesamoistne prawo autorskie można wykonywać tylko za zezwoleniem osoby, w której prawo autorskie lub osobiste wykonywanie to wkracza.

Zezwolenie, z którego licencjat nie korzysta, przedawnia się w latach pięciu (L.).

[hasła: autorskie prawa majątkowe, licencja, przedawnienie, zezwolenie]

Art. 23.

Jeżeli niesamoistność prawa autorskiego polega na zależności prawa autorskiego, a podmiotem tego prawa podstawowego (prawa do dzieła oryginalnego) nie jest twórca, ale jego prawny następca i on odmawia pozwolenia, pomimo, że nie zachodzą względy na interesy duchowe (natury osobistej, L.), a wykonanie prawa niesamoistnego da się uzasadnić korzyścią publiczną, natenczas właściciel niesamoistnego prawa autorskiego może w właściwym dla owego następcy prawnego sądzie postawić wniosek o udzielenie mu licencji przymusowej.

Sąd po zbadaniu sprawy w drodze postępowania w sprawach niespornych i zasięgnięciu opinii Ministerstwa sztuki i kultury (rzeczoznawców, L.) udzieli lub odmówi licencji przymusowej. W orzeczeniu udzielającym licencji muszą być oznaczone warunki licencji. Orzeczenie prawomocne należy zapisać w rejestrze prowadzonym w Ministerstwie sztuki i kultury.

[hasła: autorskie prawa majątkowe, licencja, ministerstwo, następca prawny, rejestr, twórca, zależne prawo autorskie]

Art. 24.

Jeżeli kompozytor lub przez niego uprawniony następca prawny pozwolił osobie drugiej przerobić dzieło muzyczne — ewentualnie z tekstem, za zgodą autora — na przyrządy rozpowszechniające je mechanicznie, jak gramofony, orkiestryjony, fonografy i t. p., i puścił je w świat, a licencjat z tego pozwolenia skorzystał, natenczas każda inna osoba zamieszkała w Polsce, lub mająca tutaj zakład przemysłowy, może żądać również takiej licencji na obszarze Polski za odpowiednim wynagrodzeniem i w tym celu postawić wniosek w sądzie dla kompozytora lub jego następcy prawnego właściwym. Sąd w drodze postępowania w sprawach niespornych udzieli licencji i oznaczy jej warunki.

[hasła: kompozytor, licencja, następca prawny, przeróbka muzyczna na instrumenty mechaniczne]

Art. 25.

Do wykonywania praw autorskich na portretach malowanych, rysowanych, fotografowanych i popiersiach rzeźbionych, potrzeba zezwolenia osoby portretowanej. Przyjmuje się, że istnieje zezwolenie na wykonywanie prawa autorskiego, jeżeli osoba portretowana otrzymała od artysty zapłatę. Po śmierci osoby portretowanej potrzeba, do lat dziesięciu zezwolenia trzech najbliższych krewnych, nie dalszych jednak niż 4-go stopnia. Portretowany i portretujący mogą termin ten i osoby, które po śmierci portretowanego mogą udzielać pozwolenia, inaczej określić, ale umowa między nimi zawarta, ma tylko o tyle moc prawną wobec osób trzecich, o ile za ich zgodą została wciągnięta do rejestru w Ministerstwie sztuki i kultury.

Zezwolenia nie potrzeba:

- 1) jeżeli chodzi o wizerunki osób, należących do historii przeszłej lub współczesnej, a nie było z ich strony zastrzeżenia przed portretowaniem;
- 2) jeżeli wizerunki osób są tylko dodatkiem obrazu, przedstawiającego obchód, zgromadzenie, krajobraz i t. p.

[hasła: dobra osobiste, ministerstwo, prawo do wizerunku, rejestr, szczegół obrazu, utwór fotograficzny, wizerunek, wynagrodzenie, zezwolenie, zgoda]

Art. 26.

Aby pozwolenie na wykonywanie niesamoistnego prawa autorskiego obowiązywało także wszystkich następców prawnych osoby udzielającej pozwolenie, trzeba, aby wyrażone było na piśmie i zapisane za zgodą stron w rejestrze w Ministerstwie sztuki i kultury.

[hasła: ministerstwo, następca prawny, ograniczenia autorskich praw majątkowych, rejestr, zezwolenie]

VI. TERMINY PRAW AUTORSKICH.

Art. 27.

Prawo autorskie służy twórcy w ciągu całego życia, dzieciom i innym następcom prawnym w ciągu 30 (50) lat po jego śmierci, a jeżeli istnieje współwłasność, na wspólnej pracy twórczej oparta — w ciągu 30 (50) lat po śmierci współpracownika, który innych przeżył.

Osobom prawnym prawo autorskie służy przez przeciąg 30 (50) lat po wydaniu utworu lub innej jego publikacji. Ten sam termin stosuje się do anonimów i pseudonimów, jeżeli twórca najpóźniej do lat 10 po publikacji dzieła, nie zgłosił swego nazwiska do rejestru w Ministerstwie sztuki i kultury (art. 9).

Prawo autorskie do fotografii służy uprawnionemu lat 10, a do reprodukcji utworów na przyrządy mechaniczne (kinematografy, gramofony i t. p.) — lat 20 od ich wydania lub jakiegokolwiek innej publikacji.

[hasła: anonim, autorskie prawa majątkowe, ministerstwo, następca prawny, osoba prawna, przeróbka utworu, pseudonim, rejestr, termin wygaśnięcia autorskich praw majątkowych, twórca, utwór fotograficzny, współautor, współautorstwo]

Art. 28.

Jeżeli utwór pojawił się w częściach odrębnych (tomach, zeszytach i t. p.), to dla każdej części termin liczy się osobno; jeżeli jednak części (zeszyty) nie są co do treści odrębnymi dziełami, liczy się termin od wydania części ostatniej.

[hasła: termin wygaśnięcia autorskich praw majątkowych, utwór w odrębnych częściach]

Art. 29.

Termin liczy się latami, począwszy od 1-go stycznia roku, który nastąpił po śmierci twórcy, względnie po prawnym wydaniu lub innej prawnej publikacji utworu.

[hasła: obliczanie terminu, termin wygaśnięcia autorskich praw majątkowych]

Art. 30.

Z upływem terminu prawo autorskie nie gaśnie, ale przechodzi na państwo, jeżeli Ministerstwo sztuki i kultury przynajmniej na lat pięć przed upływem terminu objawiło wolę przejęcia prawa autorskiego na rzecz państwa w ogłoszeniu zamieszczonym w Monitorze i wciągnęło prawo autorskie w rejestr praw autorskich państwowych.

Przejęcie prawa autorskiego na rzecz państwa ma jednak skutek tylko w obrębie Państwa Polskiego i jest dopuszczalne co do dzieł, których twórcami są obywatele polscy, lub które naprzód publikowano w Polsce.

[hasła: autorskie prawa majątkowe, ministerstwo, obywatel, państwo, rejestr, twórca]

VII. PRAWA POCHODNE.

Umowa o nakład.

Art. 31.

Przez umowę o nakład, zwaną także umową wydawniczą, nakładca nabywa prawo i zaciąga obowiązek wobec twórcy lub jego prawonabywcy rozpowszechnienia utworu literackiego lub artystycznego przez wydanie go na własny rachunek.

[hasła: nakładca umowa o nakład (= umowa wydawnicza), twórca, wydanie utworu]

Art. 32.

Prawa i obowiązki stron oceniać należy według treści zawartej umowy, panujących w rzetelnym obrocie zwyczajów, a w braku tych wskazówek według poniżej podanych przepisów i innych właściwych prawideł prawa cywilnego i handlowego.

[hasła: wykładnia umowy]

Art. 33.

Twórca zachowuje prawo udzielania pozwoleń (licencji) na wykonywanie niesamoistnych praw autorskich (art. 24).

[hasła: autorskie prawa majątkowe, licencja, twórca]

Art. 34.

Nakładca nie może swych praw i obowiązków przenosić na inne osoby bez zezwolenia twórcy.

[hasła: nakładca, prawo nakładcze, przeniesienie prawa nakładczego, twórca, zezwolenie]

Art. 35.

Przez umowę mogą strony postanowić, że prawa nakładcy będą skuteczne przeciw następcom prawnym twórcy i osobom bezprawnie naruszającym prawa autorskie

w granicach praw do nakładu. Umowa tej treści musi być zawarta pisemnie, a pełna skuteczność jej wobec osób trzecich rozpoczyna się dopiero przez zapisanie jej do rejestru w Ministerstwie sztuki i kultury. W przeciwnym przypadku nakładca może ścigać bezprawnie naruszających prawo autorskie tylko w imieniu twórcy lub jego prawonabywcy.

O ile prawa i obowiązki nakładcy mają być związane z jego zakładem handlowym lub przemysłowym, należy umowę także zawrzeć na piśmie i zarejestrować.

[hasła: ministerstwo, nakładca, naruszenie praw autorskich, następca prawny, rejestr, twórca, umowa]

Art. 36.

Twórca obowiązany jest niezwłocznie nakładcy dostarczyć dzieło w całości lub w części przeznaczonej do odrębnego jej wydania i w stanie, nadającym się do zwielokrotnienia; nakładca zaś winien niezwłocznie przystąpić do zwielokrotnienia i pracę w odpowiednim czasie wykończyć.

[hasła: dostarczenie dzieła nakładcy, nakładca, twórca, zwielokrotnienie dzieła]

Art. 37.

Umowa o nakład, odnosząca się do utworu, który dopiero ma powstać, nie może wiązać stron na dłużej niż na trzy lata, a nawet przed tym terminem może być przez każdą ze stron rozwiązana, jeżeli po jej zawarciu nastąpiły zdarzenia, któreby żądającego rozwiązania były powstrzymały od zawarcia umowy (art. 13).

[hasła: rozwiązanie umowy, umowa o nakład, utwór przyszły]

Art. 38.

Aż do rozpoczęcia prac nad zwielokrotnieniem dzieła, twórca i nakładca mogą przez wypowiedzenie rozwiązać umowę, — jeżeli po jej zawarciu nastąpiły zdarzenia, któreby żądającego rozwiązania były powstrzymały od zawarcia umowy (art. 13).

To samo dotyczy i dalszych wydań, o które strony ułożyły się w umowie o poprzednie wydanie.

Przed przystąpieniem do nowego wydania, nakładca obowiązany jest dać autorowi możliwość wniesienia ulepszeń utworu w porównaniu z poprzednim wydaniem (L.).

[hasła: kolejne wydanie, korekta, nakładca, rozwiązanie umowy, twórca, wydanie utworu, zwielokrotnienie dzieła]

Art. 39.

Jeżeli twórca nie dostarcza nakładcy dzieła niezwłocznie, lub w terminie odpowiadającym umowie wyraźnej lub dorozumianej (do motywów L.), może nakładca po oznaczeniu przez siebie terminu dodatkowego, okolicznościom odpowiadającego, rozwiązać umowę za wypowiedzeniem. Twórca może również rozwiązać umowę, jeżeli nakładca mimo oznaczenia mu dodatkowego, okolicznościom odpowiadającego terminu nie rozpoczyna prac nad zwielokrotnieniem dzieła.

W razie niedostarczenia dzieła przez autora, nakładca skarżyć go może tylko o odszkodowanie, nie zaś o dokonanie dzieła (do motywów L.).

[hasła: nakładca, odszkodowanie, rozwiązanie umowy, termin dostarczenia dzieła, twórca, wypowiedzenie umowy, zwielokrotnienie dzieła]

Art. 40.

W braku umowy o termin płatności, wynagrodzenie należy się twórcy przy oddaniu dzieła nakładcy. Nieumówioną wysokość wynagrodzenia oznaczy w razie braku zgody stron sędzia według sprawiedliwego uznania, przy uwzględnieniu sprzedażnej ceny egzemplarzy. Za korekty, do których twórca ma prawo i obowiązek, nie należy się jemu osobne wynagrodzenie. (Za — L.; przeciw — P.).

[hasła: cena sprzedażna, nakładca, korekta, termin płatności wynagrodzenia autorskiego, twórca, umowa o nakład (= umowa wydawnicza), wynagrodzenie autorskie]

Art. 41.

W braku umowy co do ilości wydań i liczby egzemplarzy, nakładca ma prawo do jednego wydania, obejmującego nie więcej, jak 2,000 egzemplarzy — a 1.000. egzemplarzy, jeżeli chodzi o wydanie nut zwykłych.

Twórcy należą się bezpłatnie egzemplarze, względnie zwykłe odbitki z dzieła zbiorowego, w liczbie po jednym od każdej setki. Nie liczy się ich w powyższej liczbie 2.000 względnie 1.000 egzemplarzy.

[hasła: dzieło zbiorowe, egzemplarze autorskie, liczba egzemplarzy, liczba wydań, nuty, odbitki, twórca]

Art. 42.

Cenę egzemplarzy przeznaczonych na sprzedaż oznacza nakładca i zawiadamia o niej twórcę. Późniejsze podwyższenie ceny może nastąpić jedynie za zgodą twórcy, jeżeli tenże nie otrzymał przedtem całego wynagrodzenia autorskiego, albo jeżeli wynagrodzenie oznaczono w stosunku do ceny sprzedażnej egzemplarzy (inaczej L.).

[hasła: cena sprzedażna, nakładca, twórca, wynagrodzenie autorskie, wynagrodzenie procentowe, zawiadomienie, zgoda]

Art. 43.

Nakładca nie ma prawa bez zgody twórcy lub jego spadkobierców dopełniać, skracać lub w ogóle cokolwiek zmieniać ani w samym utworze, ani w jego tytule lub oznaczeniu twórcy. Dozwolone są tylko zmiany, wywołane oczywistą koniecznością, na które Twórca w dobrej wierze nie mógłby odmówić przyzwolenia.

Twórca ponosi koszt zmian, dokonanych w dziele, po rozpoczęciu pracy wydawniczej, jeżeli przekraczają zwykłą miarę, a nie są niezbędnym następstwem faktów, które zaszły niezależnie od twórcy po rozpoczęciu pracy wydawniczej.

[hasła: dokonywanie zmian w dziele, koszty zmian, nakładca, prawo do integralności dzieła, spadkobierca, twórca, zgoda]

Art. 44.

Twórca ma prawo przedsięwziąć nowe wydanie niezwłocznie po rozsprzedaniu poprzedniego. Służy mu też prawo wykupienia od wydawcy pozostałych, niewysprzedanych egzemplarzy, po cenie oznaczonej dla ich sprzedaży przy wypuszczeniu wydania, z potrąceniem zwykłego komisowego. Egzemplarze te nie mogą być wystawione na sprzedaż.

Bez względu na wyczerpanie wydania, twórca może przystąpić do wydania dzieła nowego, po upływie lat 5-ciu od czasu ukazania się poprzedniego, jeżeli wprowadza w dziele zmiany istotne, celem rozpowszechnienia wiadomości o nowych zdobyczach naukowych.

[hasła: cena hurtowa, cena sprzedażna, dokonywanie zmian w dziele, kolejne wydanie, twórca, wydawca, wykupienie egzemplarzy]

Art. 45.

W wydaniu kompletnym dzieł swych twórca może pomieścić i takie utwory, co do których prawo nakładu ustąpił osobom innym, jeżeli od czasu ukazania się ich upłynęło lat pięć. Jednak Twórca nie ma prawa rozpowszechniania utworów tych oddzielnie od wydania kompletnego.

[hasła: odstąpienie prawa nakładu, rozpowszechnianie utworu, termin, twórca]

Art. 46.

Przy zawieraniu umów wydawniczych nakładca może domniemywać się, że w przypadkach art. 8-go, ustęp 2-gi, kompozytor jest pełnomocnikiem librecisty lub autora tekstu, autor pełnomocnikiem rysownika i t. d. Dla braku pełnomocnictwa nie mogą być umowy takie zaczepione, jeżeli nakładca był przy ich zawieraniu w dobrej wierze.

[hasła: autor, kompozytor, nakładca, umowa o nakład, pełnomocnik, rysownik]

Inne umowy o rozpowszechnianie utworów.

Art. 47.

Umowy o rozpowszechnianie dzieła scenicznego przez publiczne przedstawienie a dzieła muzycznego przez publiczne wykonanie na rachunek przedsiębiorcy, podlegają z odpowiednimi zmianami przepisom art. 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 43 ustęp pierwszy i 46; art. 40 obowiązuje z tą zmianą, że wynagrodzenie autorskie płatne jest zaraz po zawarciu umowy, a jeżeli twórca ma dostarczyć rękopisów, do wykonania potrzebnych — zaraz po ich dostarczeniu przedsiębiorcy; jeżeli wysokość wynagrodzenia oblicza się w stosunku do wysokości zysków (tantjemy) — po każdym zwyczajnym zamknięciu kasowym.

[hasła: obliczanie wysokości wynagrodzenia, rękopis, rozpowszechnienie dzieła, tantiemy, twórca, utwór muzyczny, wynagrodzenie]

Art. 48.

Przedsiębiorca, wystawiający dzieło sceniczne lub muzyczne, może wykonywać uprawnienia autorskie z wystawieniem utworu zwyczajnie łączące się, jakoto sprzedawać teksty i libretta, ale tylko publiczności, która przybywa na przedstawienie. (przeciw P.).

[hasła: libretto, przedsiębiorca, utwór muzyczny, utwór sceniczny, wystawienie utworu]

Art. 49.

Twórca dzieła scenicznego lub muzycznego może natychmiast rozwiązać umowę, gdy wystawienie nastąpiło bez oczywistej konieczności z takimi zmianami, na które twórca w dobrej wierze nie byłby musiał zezwolić.

[hasła: duchowe interesy twórcy, prawo do integralności dzieła, twórca, rozwiązanie umowy, utwór muzyczny, utwór sceniczny]

Art. 50.

Umowa z agentem o rozpowszechnianie utworów scenicznych i muzycznych uprawnia i zobowiązuje agenta, by w własnym imieniu, ale na rachunek twórcy udzielał licencji przedsiębiorcom w granicach art. 47 — 49 na publiczne przedstawienia utworów scenicznych i na publiczne wykonywania dzieł muzycznych, tudzież by ścigał sądownie wszelkie bezprawne przedstawienia i wykonania tych utworów.

[hasła: agent, bezprawność, licencja, umowa, rozpowszechnianie utworu, twórca]

Art. 51.

Umowa z agentem ma moc prawną, jeżeli zawarta została pisemnie i wniesiona do Ministerstwa sztuki i kultury celem zarejestrowania.

[hasła: agent, ministerstwo, rejestr, umowa]

Art. 52.

Prawa i obowiązki wynikające z umowy z agentem należy oceniać na podstawie zasady art. 32.

Umowa z agentem nie uprawnia go do zawierania umów o wydanie dzieła, jeżeli strony tak dodatkowo nie postanowiły.

[hasła: agent, obowiązki agenta, umowa, uprawnienia agenta]

Art. 53.

Agent obowiązany jest donosić twórcy natychmiast o każdej umowie licencyjnej na jego rachunek zawartej, składać mu rachunki i wypłacać bezzwłocznie oznaczone wynagrodzenie autorskie lub tantiemy, po potrąceniu przypadającej sobie prowizji, która w braku umowy wynosi dziesięć od sta.

[hasła: agent, licencja, obowiązki agenta, prowizja, rachunki, tantiemy, wynagrodzenie]

Art. 54.

Twórca obowiązany jest dać agentowi na żądanie zaliczkę na niezbędne wydatki, a po przedłożeniu mu rachunków, zwrócić kosztą przez niego poniesione.

[hasła: agent, rachunki, twórca, wydatki]

Art. 55.

Jeżeli agentem jest osoba fizyczna, to umowa rozwiązuje się przez jej śmierć.

[hasła: agent, rozwiązanie umowy, śmierć]

Licencja na budowę.

Art. 56.

Kto od artysty lub jego prawonabywcy nabył odpłatnie niewydane plany architektoniczne, ten nabywa prawo zastosowania ich w jednej budowie.

[hasła: budowa, plany]

VIII. SKARGI Z POWODU NARUSZENIA PRAW AUTORSKICH I OSOBISTYCH.

Art. 57.

Podmiot prawa autorskiego żądać może w drodze skargi od osoby bezprawnie przywłaszczającej sobie autorstwo, prawo autorskie lub wykonywanie tego prawa, uznania swego prawa, zaprzestania przywłaszczeń i uchylenia skutków bezprawnego czynu; w szczególności — odwołania publicznego, publicznej odpowiedniej deklaracji (przeciw L.), lub publikacji wyroku; wydania wzbogacenia w granicach wskazanych dobrą lub złą wiarą pozwanego; pełnego usunięcia zrzędzonej szkody.

[hasła: bezprawność, naruszenie praw autorskich, niesłuszne wzbogacenie, niesprawiedliwa krytyka, odszkodowanie, ogłoszenie wyroku, przywłaszczenie autorstwa, roszczenie o zaniechanie naruszeń]

Art. 58.

Stosownie do wniosku powoda, bezprawnie sporządzone egzemplarze, należące jeszcze do pozwanego, lub ich części, służące do wydawnictwa, jak klisze, stereotypy, kamienie, płyty i t. p., mogą być za zgodą powoda przyznane mu na poczet roszczeń pieniężnych albo, gdy ich powód nie przyjmuje, winny być zniszczone lub pozostawione u właściciela w stanie niezdatnym do użytku.

Nie można jednak z powodu bezprawnego przywłaszczenia praw autorskich niszczyć dzieł sztuki, ani znieść, lub nawet wstrzymać rozpoczętej budowy. Jeżeli skutki takiego naruszenia nie mogą być w inny sposób usunięte, pozwany winien zapłacić powodowi wynagrodzenie (honorarium), którego wysokość oznaczy sędzia według sprawiedliwego uznania.

[hasła: bezprawność, dzieło sztuki, egzemplarze bezprawnie sporządzone, materialne interesy twórcy, naruszenie praw autorskich, obliczanie wynagrodzenia autorskiego, płyta, stereotyp (=kopia pierwotnej formy drukarskiej do druku wypukłego), wynagrodzenie]

Art. 59.

Od osoby, która nie przywłaszczając sobie praw twórcy (art. 57, z winy swej wyrządza szkodę w ich przedmiocie, uprawniony żądać może zaprzestania czynu krzywdzącego, oraz pełnego usunięcia zrzędzonej szkody; w szczególności w razie potrzeby, odwołania publicznego, odpowiedniej publicznej deklaracji lub publikacji wyroku.

Za czyn zawiniony uważać należy także publiczną krytykę utworu sprzeczną z uczciwymi obyczajami. (L. przeciw).

[hasła: niesprawiedliwa krytyka, odszkodowanie, roszczenie o unieszkodliwienie, szkoda, wina]

Art. 60.

Sąd oznaczy według swobodnego uznania, czy szkoda (art. 57 i 59) istnieje i jaką jest jej wysokość.

[hasła: szkoda]

Art. 61.

Chociażby prawo autorskie wcale nie istniało lub zgasło, albo przeniesione zostało na inne osoby, albo nie było skutecznym po myśli artykułów 18 — 20, twórca może wystąpić ze skargą (wnieść, zanieść skargę) przeciw temu, kto gwałci jego interesy duchowe, i żądać zaprzestania czynów krzywdzących, usunięcia ich skutków; w szczególności publicznego odwołania, publicznej deklaracji, publikacji wyroku i innych środków duchowego zadośćuczynienia; w razie rozmyślnie popełnionego czynu — zapłaty pokutnego, wreszcie odpowiednich zarządzeń celem usunięcia środków do dalszego popełniania krzywdy (art. 58).

[hasła: duchowe interesy twórcy, krzywda, naruszenie praw autorskich, pokutne (=zadośćuczynienie pieniężne), roszczenie o zaniechanie naruszeń, twórca, zadośćuczynienie]

Art. 62.

Po śmierci twórcy następujące osoby powołane są do wniesienia skargi z art. 61: jego dziedzice, pozostali małżonek, krewni, a jeżeli osób takich niema, lub obrona z ich strony nie jest dostateczna Ministerstwo sztuki i kultury, które może także przyłączyć się do skargi osób wpierw wymienionych lub samoistnie wnieść skargę przed sądem cywilnym w obronie publicznych interesów.

Pokutne w razie śmierci twórcy albo nieistnienia, lub bezskuteczności prawa autorskiego, przypada skarbowi Rzeczypospolitej Polskiej.

[hasła: krewni, małżonek, ministerstwo, państwo, pokutne, spadkobierca, śmierć, twórca]

Art. 63.

Z żądaniami w art. 61 określonymi może wystąpić także osoba, której prawa osobiste zostają naruszone przez wykonywanie prawa autorskiego.

W razie jej śmierci prawo skargi mają jej dziedzice, pozostali małżonek i krewni.

[hasła: krewni, małżonek, naruszenie dóbr osobistych, spadkobierca]

Art. 64.

Przedawnieniu 30-letniemu ulega skarga o tyle, o ile celem jej jest uznanie autorstwa i prawa autorskiego i wydania niesłusznego wzbogacenia. Wszelkie inne roszczenia ulegają przedawnieniu 3-letniemu.

[hasła: przedawnienie]

IX. PRZEPISY KARNE.

Art. 65–70.

Pozostawiam skodyfikowanie tych przepisów Sekcji prawa karnego. Sekcja ta sformuje znamiona czynów karygodnych, ograniczając je zapewne do popełnionych w złym zamiarze, określi kary, przedawnienie i zajmie stanowisko co do kwestji, czy rzestępstwa te należy ścigać tylko na żądanie strony interesowanej. Ponieważ jak przypuszczam, przepisy karne zajmą około sześciu artykułów, przeto liczę dalej od art. 71. Naturalnie nie wykluczam możliwości, że Sekcja prawa karnego zechce przepisy, o które chodzi, umieścić swego czasu w kod. karnym.

X. RZECZOZNAWCY.

Art. 71.

Dla każdego okręgu sądowego apelacyjnego, Ministerstwo sztuki i kultury w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości i Ministerstwem Wyznań religijnych i Oświecenia publicznego, zamianuje odpowiednich rzeczoznawców. Ci sami rzeczoznawcy mogą być mianowani na kilka okręgów sądowych.

[hasła: ministerstwo, rzeczoznawca]

XI. REJESTR PRAW AUTORSKICH.

Art. 72.

Rejestr praw autorskich, służący do wpisywania praw i faktów prawnych w tej ustawie do rejestracji przeznaczonych, prowadzi się w Ministerstwie sztuki i kultury. Rejestr ten jest księgą publiczną, do której każdy wglądać może pod nadzorem urzędnika.

Każdy wniosek o rejestrację będzie, natychmiast po zapisaniu go w dzienniku podawczym Ministerstwa, zanotowany ołówkiem w rejestrze na miejscu, dla wpisu stanowczego właściwem.

Po stwierdzeniu, że wniosek jest w ustawie formalnie uzasadniony, nastąpi stanowczy wpis i ogłoszenie jego istotnej treści w Monitorze.

[hasła: ministerstwo, rejestr]

Art. 73.

Za zawinioną zwłokę w rejestrowaniu odpowiada stronom Skarb Państwa, który może potem poszukiwać szkodę w drodze powetu (regresu) na urzędniku winę ponoszącym.

[hasła: rejestr, szkoda, wina]

XII. PRZEPISY PRZEJŚCIOWE.

Art. 74.

Moc obowiązująca tej ustawy rozpoczyna się w 90 dni po jej ogłoszeniu.

Ustawa ma zastosowanie także do praw autorskich w chwili jej ogłoszenia istniejących. Jednakże przez to nie mogą być skrócone terminy praw, na podstawie dotychczasowych przepisów określone, ani nie przedłużają się umowne terminy praw pochodnych.

Przepisy tej ustawy, dotyczące formy umów — nie mają zastosowania do umów zawartych przed wejściem tej ustawy w życie.

[hasła: stosowanie ustawy, wejście ustawy w życie]

Art. 75.

Gotowe egzemplarze utworu, których rozpowszechnianie byłoby naruszeniem prawa autorskiego dopiero na podstawie przepisów tej ustawy, mogą być nadal sprzedawane, jeżeli ich istnienie i liczbę stwierdzono przez poświadczenie notarialne przed upływem powyższego terminu 90 dni i akt sam lub odpis wierzytelny przedłożono w tymże terminie Ministerstwu sztuki i kultury celem rejestracji i ogłoszenia w Monitorze.

Nie mogą też być podstawą dochodzenia sądowego z powodu naruszenia praw autorskich dzieła sztuki w oryginale, jeżeli przed mocą obowiązującą tej ustawy zostały ukończone, a budowy także i wtedy, gdy je rozpoczęto przed tym terminem.

[hasła: dzieło sztuki, ministerstwo, naruszenie praw autorskich, stosowanie ustawy]

Art. 76.

Wykonanie niniejszej ustawy powierza się Ministrowi sztuki i kultury, Ministrowi Wyznań religijnych i oświecenia publicznego, oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

[hasła: wykonanie ustawy]